

Comisia pentru petiții

2019/2199(INI)

7.9.2020

AVIZ

al Comisiei pentru petiții

destinat Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

referitor la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană - raport
anual pe 2018-2019
(2019/2199(INI))

Raportoare pentru aviz: Yana Toom

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru petiții recomandă Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. subliniază importanța utilizării Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (în continuare denumită „Carta”), un act legislativ primar al UE¹, la nivel național de către instanțele din statele membre și prin includerea în procedurile legislative la punerea în aplicare a legislației UE și regretă aplicarea neuniformă de către statele membre a dispozițiilor sale, în special a articolului 51, care ar putea slăbi proiectul european și submina calitatea democrației în Uniunea Europeană; îndeamnă Comisia să vegheze asupra respectării Cartei și conformării la aceasta, utilizând toate instrumentele juridice existente; reamintește că așteptările cetățenilor UE în ceea ce privește protejarea drepturilor lor fundamentale, așa cum o demonstrează petițiile, depășesc domeniul de aplicare al Cartei; consideră că este necesară o mai bună promovare a Cartei, de exemplu prin campanii calibrate, atât în statele membre, cât și la nivel internațional, pentru a crește eficiența dispozițiilor sale și pentru a o promova ca sursă pozitivă de interpretare, chiar și în cazurile care nu intră în domeniul de aplicare al legislației UE; încurajează în același sens parlamentele naționale să asigure cele mai înalte standarde de protecție a drepturilor fundamentale în redactarea actelor lor legislative; consideră că Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) poate oferi un sprijin valoros statelor membre în această privință, dacă este consultată;
2. subliniază necesitatea unor eventuale modificări ale tratatelor pentru a îmbunătăți protejarea drepturilor fundamentale prevăzute în tratatele UE în beneficiul cetățenilor UE;
3. reamintește Comisiei obligația sa instituțională de a analiza plângerile cetățenilor în legătură cu eventuale încălcări ale drepturilor fundamentale în statele membre;
4. invită Comisia și statele membre să se asigure că cetățenii UE și rezidenții în UE sunt informați cu privire la dreptul lor de a adresa petiții Parlamentului European și de a se adresa Ombudsmanului pentru a-și apăra drepturile și a semnala cazurile de încălcare a acestora, așa cum se prevede la articolul 44 din Cartă și la articolul 227 din TFUE;
5. subliniază necesitatea de a crește rolul pe care îl au petițiile prin dialog și interacțiune cu cetățenii UE în cazurile de administrare defectuoasă din partea instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii Europene; reamintește că petițiile sunt, de obicei, primele semnale ale încălcării drepturilor fundamentale în statele membre;
6. consideră că lupta UE împotriva rasismului, a xenofobiei și a altor forme de intoleranță ar trebui să înceapă de la o comunicare clară și de la un schimb oficial de informații corecte; consideră că discursurile de incitare la ură și xenofobia nu ar trebui să aibă niciun loc în viața socială, nici în cadrul evenimentelor sportive, și este preocupat mai ales în legătură cu persoanele care aparțin unor grupuri vulnerabile, deoarece acestea sunt adesea vizate; invită Comisia să colecteze sistematic date în acest domeniu pentru a permite răspunsuri juridice și politice eficiente, bazate pe dovezi; constată cu îngrijorare

¹ A se vedea articolul 6 din TFUE.

că o serie de state membre nu au pus în aplicare pe deplin sau în mod corect Decizia-cadru a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal² și standardele sale minime privind infracțiunile de negare, apologie și minimizare vădită a anumitor infracțiuni; invită statele membre să se asigure că toate bănuielile de discursuri de incitare la ură și infracțiuni motivate de ură sunt efectiv identificate și tratate în conformitate cu legislația națională și a UE;

7. invită Comisia să propună o soluție urgentă pentru cazurile flagrante de încălcare a drepturilor omului în centrele de primire a refugiaților și migranților de pe teritoriul european;
8. subliniază că o justiție independentă, accesul la justiție, libertatea de exprimare, libertatea de a avea acces la informații, de a primi informații și de a le transmite și pluralismul în mass-media sunt componente esențiale ale statului de drept; invită Comisia să asigure respectarea acestor valori fundamentale ale UE atunci când ele sunt încălcate de statele membre; subliniază rolul fundamental al educației în dezvoltarea capacității oamenilor de a analiza mesajele mass-media și subliniază, în general, nevoia urgentă de măsuri concrete de combatere a dezinformării și a „știrilor false” pentru a asigura buna funcționare a mass-mediei într-o societate democratică; își exprimă profunda îngrijorare în legătură cu deficiențele accesului la justiție, ale dreptului la apărare și în ceea ce privește lipsa de independență a sistemului judiciar în unele state membre, ceea ce are ca rezultat slăbirea statului de drept și duce la impunitate și nedreptate; îndeamnă Comisia să dezvolte în continuare un mecanism cuprinzător de evaluare imparțială și periodică a situației statului de drept, democrației și drepturilor fundamentale în toate statele membre; propune crearea de către Comisie a unui organism european de supraveghere care să monitorizeze respectarea statului de drept în statele membre;
9. invită instituțiile UE și statele membre să crească eficacitatea instrumentelor de cooperare judiciară ale UE, în special a mandatului european de arestare, și să se asigure că toate victimele criminalității își cunosc drepturile și au acces la servicii de sprijin adecvate, în conformitate cu Directiva privind drepturile victimelor³;
10. invită instituțiile UE și statele membre să creeze mecanisme juridice de incriminare a glorificării anumitor acte teroriste și a crimelor împotriva umanității, deoarece acestea umilesc victimele și duc la victimizare secundară prin prejudicierea demnității și procesului de recuperare a victimelor;
11. invită Comisia și statele membre să continue punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care este considerat piatra de temelie a eforturilor de îmbunătățire a Uniunii în beneficiul cetățenilor și rezidenților săi, inclusiv prin măsuri legislative, unde este cazul, pentru a garanta la nivelul UE și la nivel național drepturi sociale cum ar fi accesul universal la educație de calitate și favorabilă incluziunii, învățarea pe tot parcursul vieții, integrarea socială și profesională, inclusiv a persoanelor cu

² JO L 328 din 6.12.2008, p. 55.

³ Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului (JO L 315, 14.11.2012, p. 57).

dizabilități, condiții de muncă și servicii sociale mai bune, așa cum sunt definite de principiile Pilonului european al drepturilor sociale; îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să își sporească participarea la mecanismele de monitorizare a măsurilor de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități și să crească transparența acestor mecanisme, așa cum se prevede la articolul 26 din Cartă; reamintește importanța dezvoltării continue a tuturor dimensiunilor necesare ale cadrului UE al Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CRPD), subliniază importanța unui sprijin adecvat din partea comunității pentru persoanele cu dizabilități și, prin urmare, insistă ca fondurile UE respective să vizeze exclusiv astfel de inițiative, evitând o abordare instituționalizată;

12. invită toate statele membre ale UE care nu sunt încă parte la Protocolul opțional la CRPD să ratifice pe deplin Protocolul, pentru a permite comunicarea din partea persoanelor în mod individual sau în numele acestora; invită Consiliul să ia măsurile necesare pentru a asigura aderarea Uniunii la Protocolul opțional;
13. invită statele membre să asigure dreptul la educație pentru toți copiii din UE și respectarea interesului superior al copilului și să îi protejeze de orice discriminare; subliniază că sistemele educaționale cu programe de imersiune lingvistică pot compromite învățarea, în special pentru copiii cu dizabilități care implică probleme de dezvoltare a limbajului, cum ar fi tulburările din spectrul autismului (TSA);
14. atrage atenția asupra numeroaselor petiții care denunță abuzurile în cazul contractelor pe durată determinată, inclusiv în sectorul public; regretă profund aceste practici existente și consideră că ele contravin articolelor 30 și 31 din Cartă privind protecția împotriva concedierii și, respectiv, condiții de muncă echitabile;
15. consideră că ar trebui să se acorde o atenție deosebită dreptului fundamental la asistență medicală, în conformitate cu articolul 35 din Cartă, și mai ales implicațiilor speciale pentru persoanele care suferă de encefalomielită mialgică/sindromul obosealii cronice; subliniază că o finanțare suficientă a cercetării la nivelul UE este esențială pentru o mai bună înțelegere a cauzelor și a factorilor declanșatori ai encefalomielitei mialgice/sindromului de oboseală cronică și ai bolilor rare;
16. reamintește nevoia de a face posibil accesul, la nivelul UE, la pilonul privind justiția în probleme de mediu al Convenției de la Aarhus, pentru a oferi un cadru adecvat, precum și mecanisme eficiente pentru ca societatea civilă să joace un rol mai mare în misiunea sa de protejare a mediului, în concordanță cu spiritul articolului 37 din Cartă;
17. subliniază că sunt necesare garanții moderne pentru a asigura protecția vieții private și a datelor, având în vedere dezvoltarea noilor tehnologii; constată că, pe lângă implicațiile etice ale tehnologiilor emergente, cum ar fi inteligența artificială (IA) și volumele mari de date, trebuie luate în considerare drepturile fundamentale ale utilizatorilor; salută eforturile Comisiei de a oferi un cadru juridic adecvat pentru tehnologiile bazate pe IA; îndeamnă Comisia, în contextul creării rețelelor 5G și a infrastructurii respective, să asigure cel mai înalt nivel de protecție a drepturilor cetățenilor, în conformitate cu legislația UE privind protecția datelor; invită Comisia să ofere orientări, inclusiv standarde etice și norme comune privind transparența, și să stabilească cerințe comune pentru evaluările impactului asupra drepturilor fundamentale;
18. subliniază nevoia extinderii legislației la nivel european pentru a proteja cetățenii de

infrafracțiunile legate de noile tehnologii care le-ar putea submina drepturile fundamentale;

solicită implicarea efectivă a entităților calificate ale societății civile în monitorizarea normelor de protecție a datelor, permițându-le să înainteze autorităților naționale de protecție a datelor reclamații privind încălcarea protecției datelor; remarcă faptul că, pe lângă cadrul juridic relevant, este necesară educarea publicului în legătură cu noile evoluții digitale pentru a asigura protecția eficace a dreptului lor la viață privată; subliniază mai ales nevoia de inițiative specifice și inovatoare și a unor documente de orientare specifice pentru profesioniști, inclusiv pentru profesioniștii din domeniul sănătății;

19. reamintește că actualul cadru juridic al UE oferă protecție împotriva discriminării pe criterii de gen și de rasă sau origine etnică, însă alte forme de discriminare sunt acoperite doar dacă au legătură cu domeniul încadrării în muncă și cu cel ocupațional. evidențiază dovezile copleșitoare cu privire la discriminarea pe diferite criterii în domenii precum educația, protecția socială și accesul la bunuri și servicii, inclusiv locuințe, și regretă impasul în care se află adoptarea Directivei privind egalitatea de tratament;
20. invită FRA să se angajeze în asigurarea egalității de șanse și să facă Codul de conduită al UE o declarație de principii obligatorii care țin cont de schimbările tehnologice și de practicile de dezvoltare;
21. subliniază că violența de gen rămâne o încălcare gravă și inacceptabilă; invită Consiliul să finalizeze de urgență ratificarea de către UE a Convenției de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice printr-o largă adeziune, fără nicio limitare; invită, de asemenea, celelalte state membre să ratifice și să pună în aplicare Convenția de la Istanbul; încurajează statele membre care nu au pus în aplicare Convenția de la Istanbul să facă acest lucru; salută mai ales activitatea de monitorizare a aplicării Convenției de la Istanbul a Grupului de experți pentru combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO); invită Comisia să revizuiască legislația de punere în aplicare luând în considerare efectele secundare ale violenței de gen și să se asigure că sunt disponibile date statistice la nivelul UE privind violența împotriva femeilor pentru a servi drept bază informativă factorilor de decizie de la nivelul UE și de la nivel național;
22. este îngrijorat de numărul petițiilor care semnalează acte de discriminare împotriva celor care își exercită drepturile fundamentale, în special în domeniul nediscriminării, al drepturilor lingvistice, al drepturilor minorităților și al dreptului la proprietate; reamintește că respectarea diversității este unul dintre principiile fundamentale ale UE și reamintește și obligația de a respecta diversitatea culturală, religioasă și lingvistică, așa cum este consacrată la articolul 22 din Cartă; reamintește că, pentru a menține această diversitate, acțiunile de sprijin ar trebui promovate atât la nivelul statelor membre, cât și la nivelul UE; consideră că o promovare mai intensă a utilizării limbilor regionale și minoritare este una dintre modalitățile de combatere a discriminării lingvistice; subliniază în special importanța dreptului la educație în limbile minorităților; constată cu îngrijorare că, în pofida legăturii lor reale cu UE, unii rezidenți pe termen lung au un acces limitat la libera circulație și nu sunt protejați de drepturi conexe combaterii discriminării; salută în această privință inițiativa cetățenească europeană Minority

SafePack; invită Comisia să propună instrumente juridice pentru a pune în aplicare sugestiile Minority SafePack;

23. subliniază că dispozițiile articolului 24 din Cartă privind drepturile fundamentale ale copilului trebuie respectate întocmai, în special noțiunea că interesul superior al copilului trebuie să fie fundamental în orice acțiune întreprinsă de autoritățile publice inclusiv, de exemplu, în deciziile legate de litigiile transfrontaliere privind încredințarea copiilor; reamintește, în acest sens, și dreptul fundamental al copilului de a fi ascultat, precum și dreptul de a menține, în principiu, contactul cu ambii părinți, dacă aceasta nu contravine evident interesului superior al copilului, în limba comună a acestora, pentru a proteja diversitatea patrimoniului cultural al copilului;
24. solicită ca UE să desfășoare acțiuni concertate în domeniul protecției europene și internaționale a copilului; evidențiază nevoia de intensificare a cooperării transfrontaliere dintre statele membre și instituțiile UE pentru a găsi soluții adecvate și prompte în cazurile de răpire de copii; consideră că UE trebuie să joace un rol în promovarea drepturilor copilului, inclusiv la nivel internațional;
25. insistă asupra actualizării competențelor Ombudsmanului European, așa cum sugerează propunerea legislativă recentă a Parlamentului European de revizuire a Statutului Ombudsmanului European⁴, astfel încât să întărească drepturile fundamentale conferite prin articolele 42 și 43 din Cartă privind accesul la documente și, respectiv, sesizarea Ombudsmanului; reamintește că acest nou regulament privind condițiile generale care reglementează exercitarea funcțiilor Ombudsmanului, adoptat de către Parlament, se află încă în așteptarea acordului Consiliului.

⁴ Texte adoptate, P8_TA(2019)0080.

INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

Data adoptării	7.9.2020
Rezultatul votului final	+: 26 -: 4 0: 4
Membri titulari prezenți la votul final	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Andrus Ansip, Jordan Bardella, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Fragkos, Mario Furore, Gianna Gancia, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Frédérique Ries, Alfred Sant, Monica Semedo, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Thomas Waitz, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Membri supleanți prezenți la votul final	Pernando Barrena Arza, Ádám Kósa, Marie-Pierre Vedrenne

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

26	+
EPP	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Ádám Kósa, Dolors Montserrat, Loránt Vincze
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Cristina Maestre Martín De Almagro, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio
RE	Frédérique Ries, Monica Semedo, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne
Greens/EFA	Thomas Waitz, Tatjana Ždanoka
GUE	Pernando Barrena Arza, Alexis Georgoulis
NI	Eleonora Evi, Mario Furore

4	-
RE	Andrus Ansip
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanouil Fragkos, Kosma Złotowski

4	0
ID	Jordan Bardella, Markus Buchheit, Gianna Gancia, Stefania Zambelli

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri